

OVERZICHT VAN DE **BELGISCHE** **ECONOMIE**

CONJUNCTUURNOTA
VAN JANUARI 2020

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (page bilingue)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Regis Massant

Voorzitter a.i. van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

Inhoudstafel

Inleiding.....	4
1. België in het kort.....	5
2. Conjunctuurontwikkelingen van de economie	8
3. Buitenlandse handel – analyse van de handelsstromen.....	16
4. De positie van België vergeleken met de Europese Unie.....	20
5. Macro-economische vooruitzichten	24

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Concurrentievermogen en digitale rangschikking	5
Grafiek 2. Opsplitsing van de verwerkende nijverheid in België in 2018	6
Grafiek 3. Bbp per inwoner, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in 2018	7
Grafiek 4. Evolutie van het bbp in % en bijdrage van de verschillende componenten vanuit uitgavenoptiek.....	8
Grafiek 5. Buitenlandse handel volgens het nationaal concept	9
Grafiek 6. Evolutie van het bbp (in %) en bijdrage van de verschillende componenten, vanuit productieoptiek	10
Grafiek 7. Evolutie van de industriële productie-indexen	11
Grafiek 8. Aantal oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen	12
Grafiek 9. Tewerkstellingsgraad en geharmoniseerde werkloosheidsgraad.....	13
Grafiek 10. Aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)	14
Grafiek 11. Evolutie van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (GICP) en bijdrage aan de inflatie van de 5 grote productgroepen.....	15
Grafiek 12. Belangrijkste afzetmarkten voor de Belgische goederenuitvoer in 2018.....	17
Grafiek 13. Voornaamste Belgische partners voor de goederenimport in 2018	17
Grafiek 14. Uitsplitsing per sector van de Belgische goederenimport in 2018.....	18
Grafiek 15. Export naar Rusland in 2018.....	19
Grafiek 16. Import vanuit Rusland.....	19
Grafiek 17. Bbp in België, in de Europese Unie en in de eurozone	20
Grafiek 18. Productie-index in de verwerkende nijverheid en in de bouw	21
Grafiek 19. Bevolking en tewerkstelling	21
Grafiek 20. Werkloosheidsgraad	22
Grafiek 21. Inflatie	23

Lijst van tabellen

Tabel 1. Aandeel van de nationale uitvoer in de wereldwijde uitvoer.....	16
Tabel 2. Aandeel van de Belgische uitvoer van goederen naar de voornaamste geografische gebieden van de wereld.....	16
Tabel 3. Bbp-groeivoorzichten in de internationale omgeving.....	24
Tabel 4. Economische groeivoorzichten in België.....	24

Inleiding

België, een **kleine open economie** van 11,4 miljoen inwoners, ligt in het hart van West-Europa. De economie beschikt over een goede communicatie-infrastructuur en een hoogopgeleide beroepsbevolking. Als open economie zijn de handelsbetrekkingen voor België van essentieel belang. Belangrijk is ook dat ongeveer 70,9 % van de Belgische uitvoer bestemd is voor de intra-Europese markt. De buurlanden van België, met name Duitsland, Frankrijk en Nederland, zijn ook de belangrijkste handelspartners. De handelsbalans was in 2018 echter negatief.

De **belangrijkste uitvoerproducten** van de Belgische ondernemingen waren in 2018 producten uit de chemische nijverheid, maar ook voertuigen en vervoermaterieel evenals machines en apparaten.

In 2018, binnen de verwerkende nijverheid, was de chemische nijverheid de **belangrijkste sector in het creëren van toegevoegde waarde**, gevolgd door de voedings- en drankenindustrie en de farmaceutische industrie.

De recente conjunctuurontwikkelingen tonen aan dat de **jaarlijkse bbp-groei** in 2018 relatief goed was (+1,5 %, tegenover +2 % in 2017). Dit gebeurde onder impuls van de binnenlandse vraag zonder voorraden, en meer bepaald de investeringen. De bbp-groei was evenwel zwakker in België dan in de Europese Unie (+2 %) en in de eurozone (+1,9 %). De jaarlijkse bbp-groei bedroeg 1,6 % in het derde kwartaal van 2019, tegen 1,3 % in het vorige kwartaal, voornamelijk als gevolg van een grotere bijdrage aan de groei van de economische activiteit door de consumentenbestedingen, zowel van de overheid als van de particuliere sector.

Sinds 2014 is de bbp-groei bijna volledig te danken aan de bedrijvigheid in de **dienstensector**. De **productie-index** in de verwerkende nijverheid zonder bouw steeg in 2018 voor een derde jaar op rij. Dezelfde trend kon men waarnemen in de bouwsector. In de verwerkende nijverheid zonder bouw bleef de productiegroei dynamisch in het derde kwartaal van 2019 (op jaarbasis), terwijl die van de bouwnijverheid daalde.

De **demografie van de ondernemingen** vertoonde ook een krachtig beeld in 2018, met een groter aantal startende ondernemingen dan stopzettingen, hoewel de ondernemersdynamiek lager was dan in 2017. Het derde kwartaal van 2019 getuigde tevens van een redelijke ondernemersdynamiek.

De **tewerkstellingsgraad** steeg in 2018, terwijl de **werkloosheidsgraad** daalde en deze tendens zich gedurende de eerste drie kwartalen van 2019 voortzette. Ondanks die positieve ontwikkelingen moet er nog vooruitgang worden geboekt om de tewerkstellingsdoelstelling van de Strategie Europa 2020 te behalen. In 2020 bedragen deze respectievelijk 73,2 % voor België en 75 % voor de Europese Unie.

Tot slot zijn sinds enkele jaren de **consumptieprijsen** sneller gestegen in België dan in de belangrijkste buurlanden en partnerlanden. De data voor het vierde kwartaal van 2019 suggereren een einde van deze trend, door een verlaging in de energieprijzen.

Voor de **groeivooruitzichten op korte termijn** voor de Belgische economie, verwacht het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) een vertraging van de bbp-groei tot 1,1 % in 2019, na 1,5 % in 2018. Bovendien wordt verwacht dat deze vertraging zich zal voortzetten in 2020 en 2021, waarbij de bbp-groei beperkt zal blijven tot 1 %, volgens de Europese Commissie.

1. België in het kort

België is een van de zes oprichtende landen van de Europese Unie. De ligging, in het hart van Europa, is ongetwijfeld een belangrijk onderdeel voor de economie. In Brussel, de hoofdstad van het land, zijn een groot aantal Europese en internationale instellingen gevestigd.

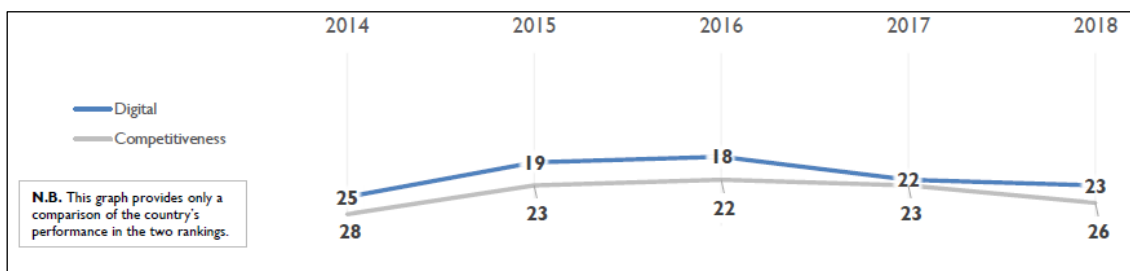

Met een **oppervlakte** van 31.000 km² en 11,4 miljoen **inwoners** is België, samen met Nederland, een van de dichtstbevolkte landen van Europa.

België is opgedeeld in **drie gewesten**: het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse en het Waalse Gewest. De bevolking bestaat uit drie taalgroepen: Nederlandstaligen, Franstaligen en Duitstaligen, vandaar dat het land tevens drie gemeenschappen heeft: de Vlaamse-, de Franse- en de Duitstalige Gemeenschap.

België beschikt in het hele land over een sterk ontwikkelde **communicatie-infrastructuur**, zo beschikt het land over een van de meest ontwikkelde breedbandtelecommunicatienetwerken van Europa. België beschikt dus over een uitgebreid aanbod van transportmodi en -infrastructuren. Zo bezit het onder andere een netwerk van hoofdwegen, spoorlijnen en waterwegen. Ook zijn er internationale luchthavens (Brussel, Luik, Charleroi, Oostende, Antwerpen en Kortrijk) en zeehavens (Antwerpen, Zeebrugge, Gent en Oostende) aanwezig.

Grafiek 1. Concurrentievermogen en digitale rangschikking

Bron: IMD World Competitiveness Center.

Bovendien staat België op de **27e plaats van de 63 meest competitieve landen** volgens de resultaten van het Institute for Management Development¹ (IMD World Competitiveness Yearbook 2019 Results) en neemt het de **22e plaats** in op 141 volgens het World Economic Forum² (Global Competitiveness Report 2019). De drie meest genoemde en belemmerende

¹ <https://www.imd.org/wcc/world-competitiveness-center-rankings/world-competitiveness-ranking-2019/>

² <https://www.weforum.org/reports/how-to-end-a-decade-of-lost-productivity-growth>

factoren voor het zakendoen in België zijn de belastingtarieven, de te starre arbeidsvoorschriften en de fiscale wetgeving.

België beschikt over **hooggeschoolde arbeidskrachten**.

België kent inderdaad een degelijk lager en middelbaar onderwijs en een systeem voor opleiding, kennis en innovatie dat tot de meest competitieve ter wereld behoort.

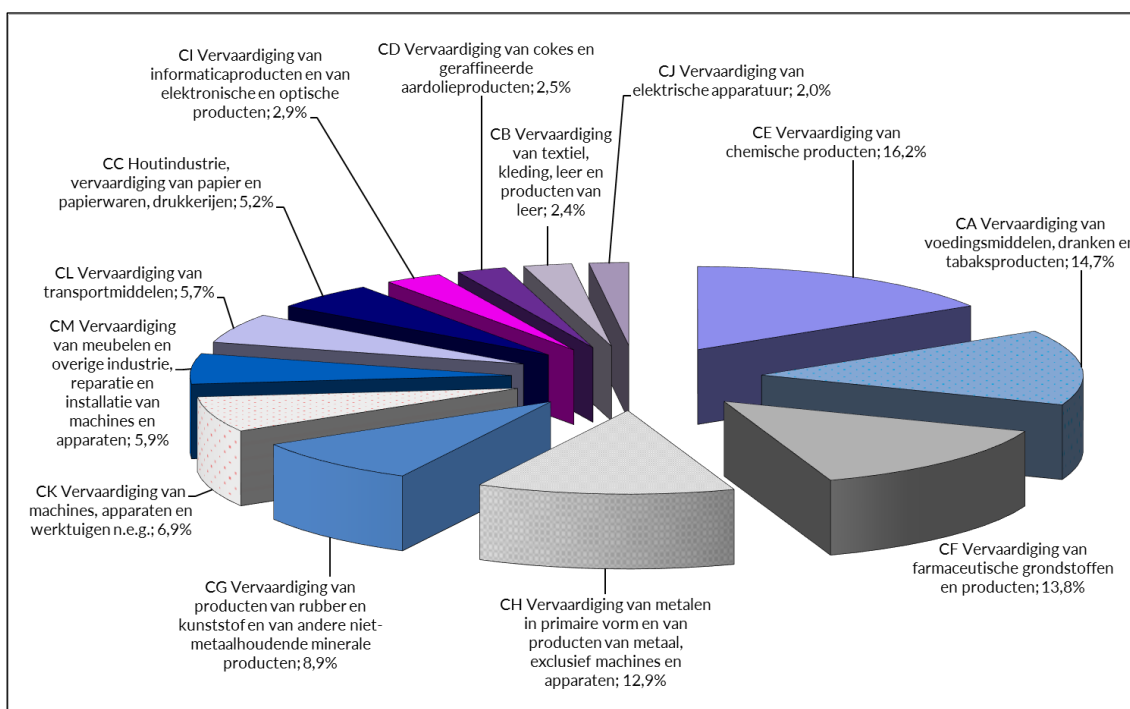
België is van nature een “**kleine, open economie**”: “klein” met zijn bruto binnenlands product (bbp) van 459,8 miljard euro in 2018, goed voor 2,9 % van het bbp van de Europese Unie (4 % van het bbp van de eurozone), en “open” door zijn openingsgraad³ van 82,7 % (81,6 % in 2017).

Door de mate van openheid en door de integratie in de Economische en Monetaire Unie kent het land over het algemeen een gematigde **inflatie**. Niettemin was de stijging van de consumptieprijzen sinds verschillende jaren sneller in België dan bij de belangrijkste handelspartners (Frankrijk, Duitsland en Nederland). De laatste cijfers daarentegen suggereren een omkering van deze trend, door een daling van de energieprijzen in België.

De Belgische economie kenmerkt zich, net als elke moderne geïndustrialiseerde economie, door het toenemende belang van **diensten**. In 2018 waren de commerciële diensten (waaronder groot- en kleinhandel, financiële- en verzekeringsactiviteiten) goed voor 56,5 % van de totale bruto toegevoegde waarde, tegenover 13,8% voor de industrie en 5,3 % voor de bouwsector. Het resterende deel is verdeeld onder niet-commerciële diensten (waaronder gezondheidszorg), energie en landbouw.

Grafiek 2. Opsplitsing van de verwerkende nijverheid in België in 2018

Bruto toegevoegde waarde in % van de totale toegevoegde waarde van de verwerkende nijverheid.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) - Opgedeeld in 38 bedrijfstakken (A38).

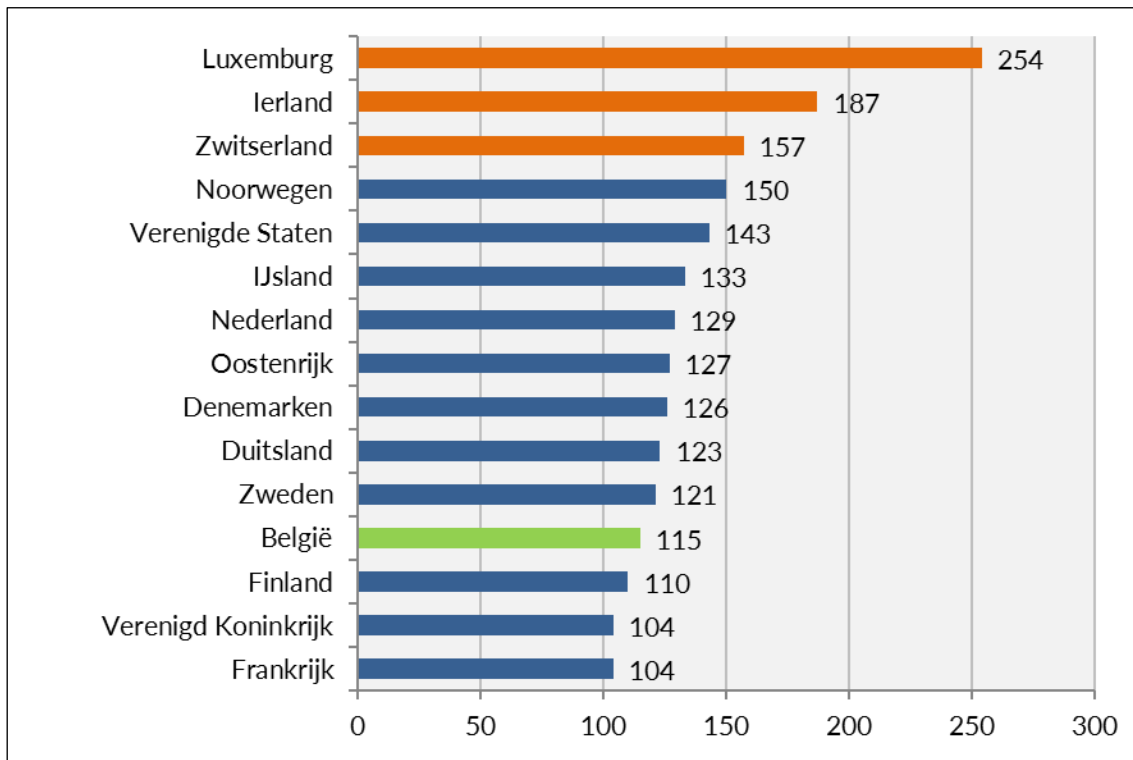
Ondanks een relatief geringer aandeel is de **verwerkende nijverheid** nog steeds essentieel voor de Belgische economie, want ze genereert niet alleen een belangrijk aandeel van de commerciële diensten, maar ze creëert daarenboven nationale toegevoegde waarde door aan de buitenlandse vraag te voldoen dankzij de Belgische uitvoer.

³ Gemiddelde waarde van de Belgische in- en uitvoer van goederen en diensten gedeeld door het bbp en vermenigvuldigd met 100.

De kernsectoren van de Belgische industrie zijn:

- de chemische industrie (16,2 % van de totale geproduceerde toegevoegde waarde),
- de voedings- en drankenindustrie (14,7 %),
- de farmaceutische industrie (13,8 %), en
- de metallurgie en de vervaardiging van producten van metaal (12,9 %).

Grafiek 3. Bbp per inwoner, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in 2018
EU28 = 100.

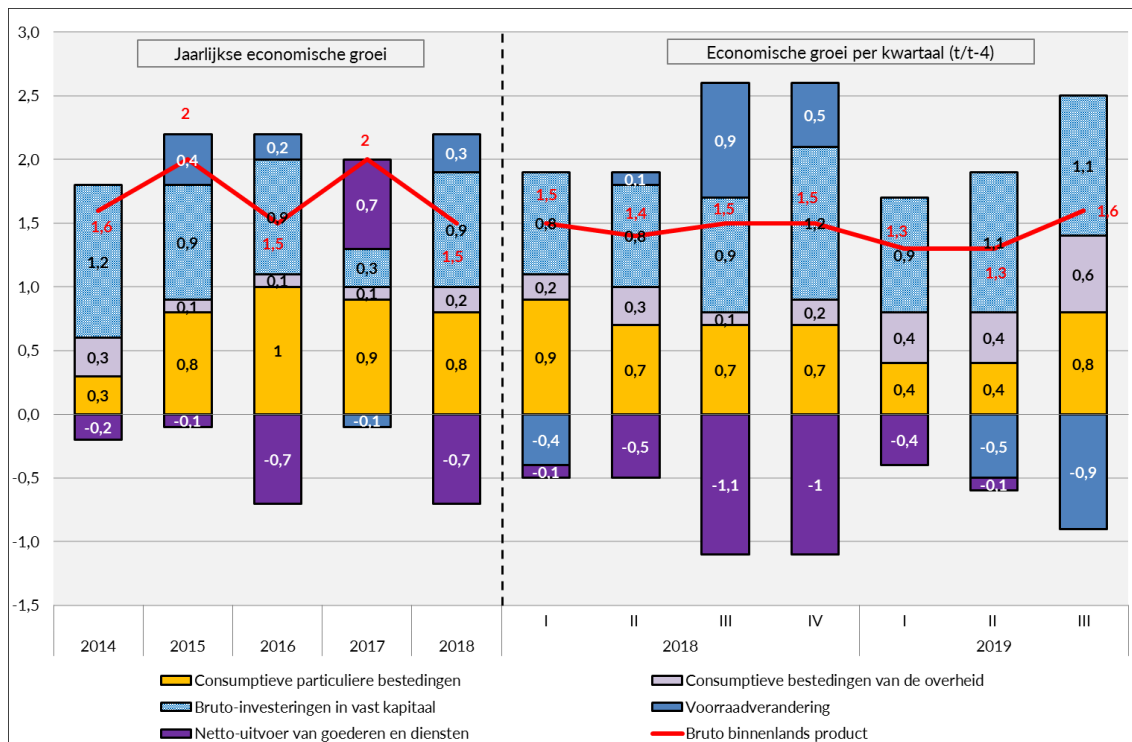
Bron: Eurostat.

Volgens de Europese structurele indicatoren die gepubliceerd worden door Eurostat, bedroeg in 2018 het **bbp per inwoner**, uitgedrukt in koopkrachtpariteit, in België 115, tegen 100 voor het gemiddelde van de Europese Unie, wat 1 punt minder is ten opzichte van het resultaat van 2017 en 6 punten minder ten opzichte van het resultaat van 2012 (121), het beste resultaat voor België van de afgelopen 10 jaar. Zelfs als deze score de afgelopen jaren de neiging heeft om te verzwakken, blijft België een van de rijkste landen van de Europese Unie, op een achtste plaats, net achter Zweden.

2. Conjunctuurontwikkelingen van de economie

Grafiek 4. Evolutie van het bbp in % en bijdrage van de verschillende componenten vanuit uitgavenoptiek

In procentpunt, t.o.v. het jaar ervoor.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

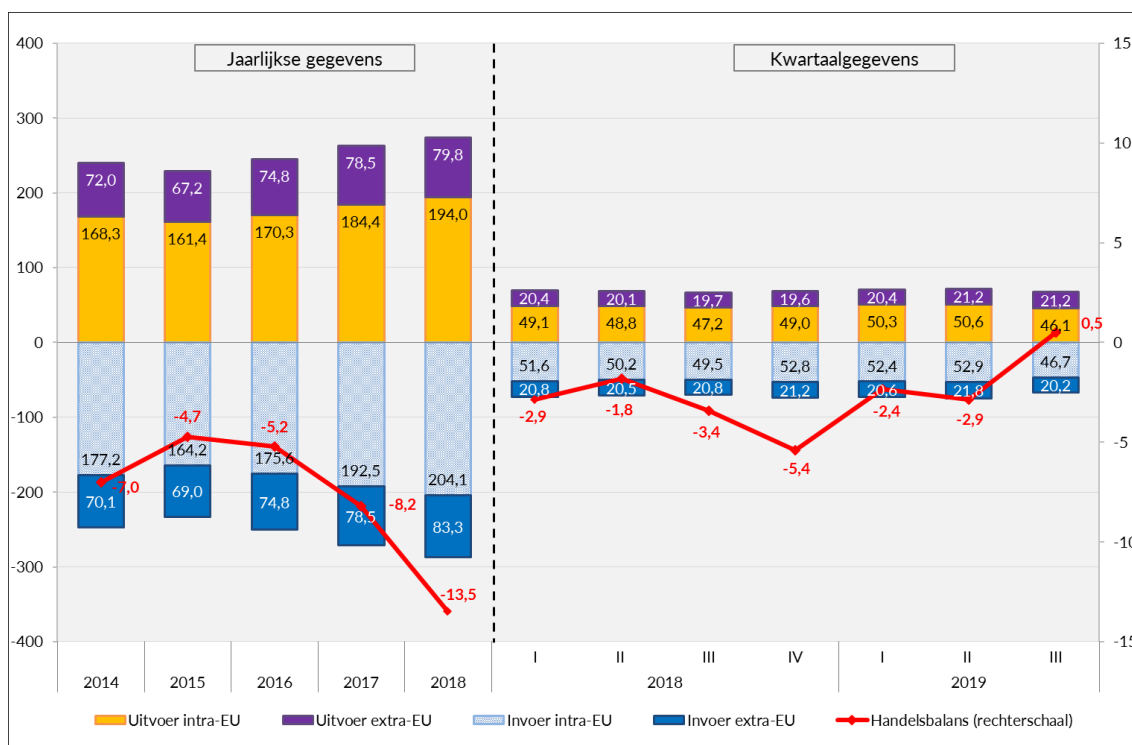
In **2018** bedroeg de jaarlijkse groei van het bbp 1,5 %, tegenover 2 % in 2017. Deze groei is voornamelijk toe te schrijven aan de **binnenlandse vraag zonder voorraden**, met een bijdrage van 1,9 procentpunt. In tegenstelling tot 2017 verzwakte de **netto-uitvoer** de economische groei in 2018 met 0,7 procentpunt. De voorraadwijzigingen droeg 0,3 procentpunt bij tot de economische groei in 2018.

Ten opzichte van het jaar ervoor groeide het bbp met 1,6 % in het **derde kwartaal van 2019**, wat een hoger percentage is dan in het vorige kwartaal (1,3 %).

De **binnenlandse vraag zonder voorraden** trok de economische groei naar omhoog in het derde kwartaal van 2019 met een bijdrage van 2,5 procentpunt. Deze positieve bijdrage tot de bbp-groei is toe te schrijven aan zowel de consumentenbestedingen als de investeringen. In het derde kwartaal van 2019 is de steun van de particuliere consumptie voor de bbp-groei toegenomen (0,8 procentpunt, tegen 0,4 procentpunt in het vorige kwartaal), evenals die van de publieke bestedingen (0,6 procentpunt, tegen 0,4 procentpunt voordien).

Ten slotte had de **netto-uitvoer** in het derde kwartaal van 2019 geen invloed op de economische activiteit, aangezien zijn bijdrage ervan aan de groei van het bbp nihil was. Hierdoor hadden de voorraadwijzigingen een negatief effect op de economische groei in het derde kwartaal van 2019 (-0,9 procentpunt ten opzichte van -0,5 procentpunt in het vorige kwartaal).

Grafiek 5. Buitenlandse handel volgens het nationaal concept
In miljard euro.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

Volgens het nationaal concept⁴ steeg het saldo van de handelsbalans in **2018** ten opzichte van 2017 als gevolg van een grotere dynamiek van de invoer (+6,0 %) in vergelijking met de uitvoer (+4,2 %) van goederen. Bijgevolg blijft het saldo verslechteren, waardoor het tekort 13,5 miljard euro bedroeg in 2018.

De totale **uitvoer** van goederen in waarde steeg met 0,7 % in het **derde kwartaal van 2019** ten opzichte van dezelfde periode in 2018 en bedroeg 67,3 miljard euro, tegenover 66,9 miljard euro in het derde kwartaal van 2018. Deze stijging is enkel toe te schrijven aan de extra-EU uitvoer, die met 7,7 % toenam vergeleken met het jaar ervoor. De intra-EU uitvoer is met 2,2 % gedaald in dezelfde periode.

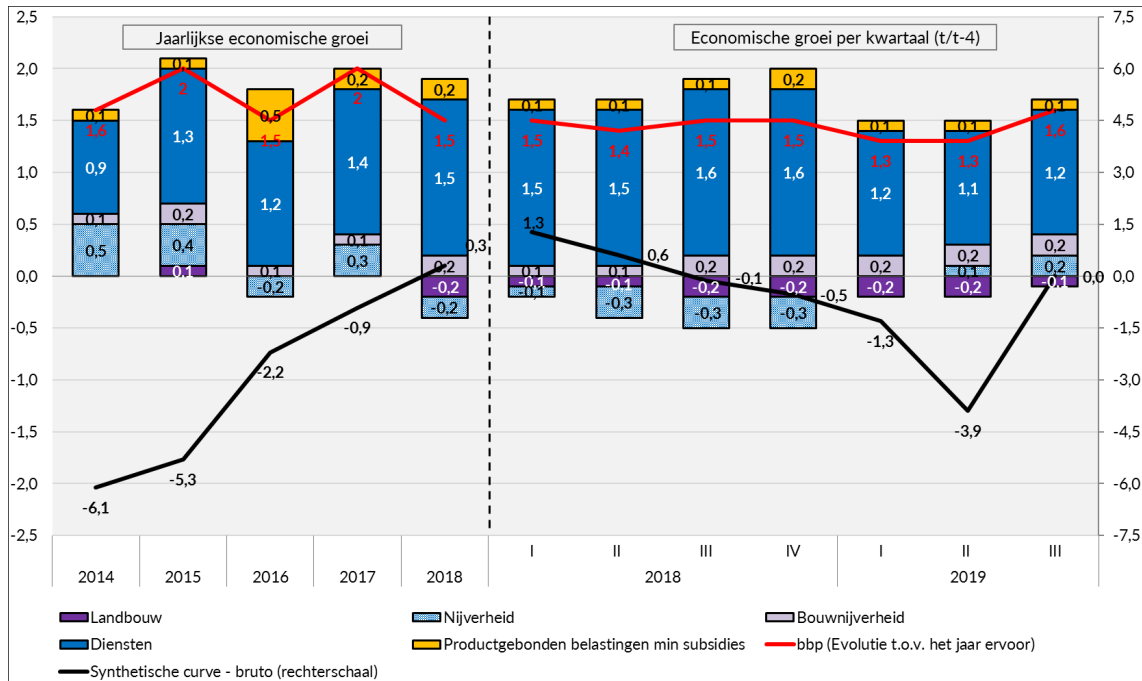
De Belgische **invoer** daalde met 4,9 % in het **derde kwartaal van 2019** vergeleken met het jaar ervoor en bereikte een bedrag van 66,8 miljard euro door een verlaging van de intra-EU invoer (-5,8 %) en van de extra-EU invoer (-2,8 %).

Deze resultaten vertaalden zich in een **positieve handelsbalans** in het derde kwartaal van 2019 (+504,3 miljoen euro). Het saldo is echter verbeterd vergeleken met het kwartaal ervoor (-2,9 miljard euro) en ook enigszins ten opzichte van hetzelfde kwartaal van 2018 (-3,4 miljard euro). Het is ook het eerste driemaandelijks surplus sinds enkele jaren.

⁴ Het nationale concept neemt enkel de in- en uitvoerbewegingen in aanmerking waarbij een ingezeten onderneming betrokken is (bron: NBB).

Grafiek 6. Evolutie van het bbp (in %) en bijdrage van de verschillende componenten, vanuit productieoptiek

In procentpunt, t.o.v. het jaar ervoor.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) en Nationale Bank van België (NBB).

In **2018** verzwakte de economische bedrijvigheid ten opzichte van 2017 met een groei van 1,5 % tegenover 2 % in 2017. De diensten waren opnieuw de belangrijkste motor van de economische groei in 2018 en steunden de economische groei met 1,5 procentpunt (tegenover 1,4 procentpunt in 2017). De groei van de bedrijvigheid in de verwerkende nijverheid was negatief in 2018, waardoor haar bijdrage aan de totale economische groei in 2018 negatief is met 0,2 procentpunt. In 2017 was deze bijdrage positief met 0,3 procentpunt. De landbouw had tevens een negatief effect op de economische groei in 2018 met 0,2 procentpunt.

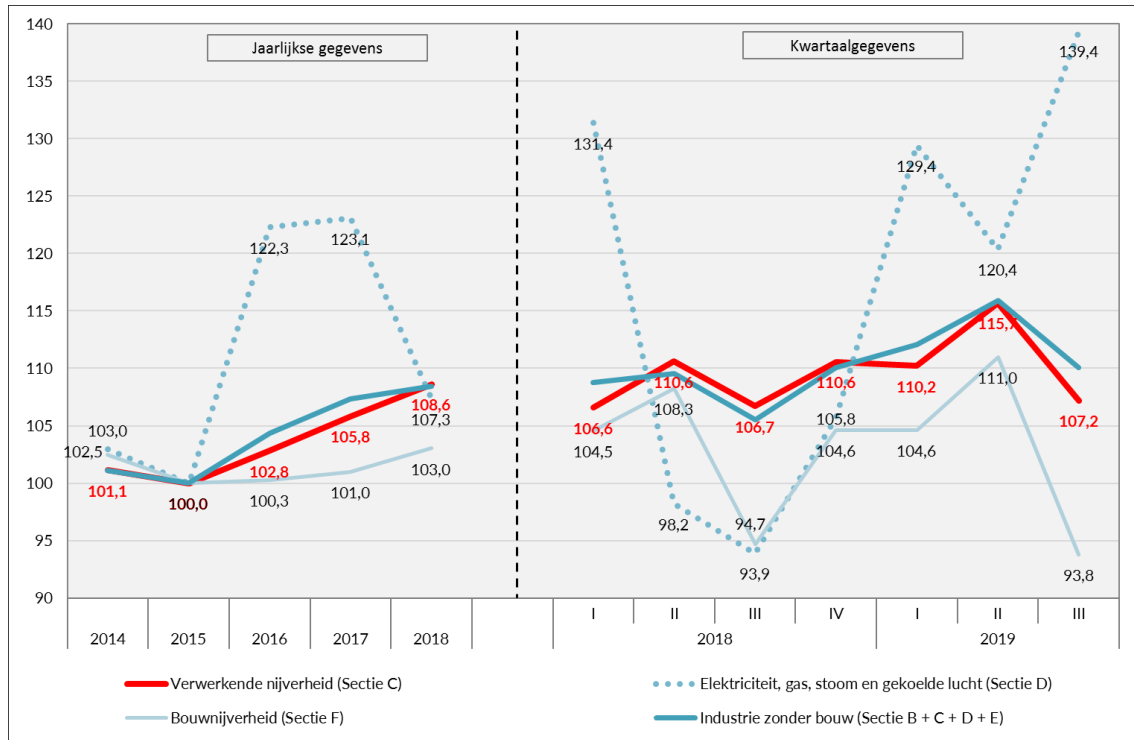
In het **derde kwartaal van 2019** bedroeg de bijdrage van de **verwerkende nijverheid** (uitgezonderd de bouwsector) aan de groei van de economische bedrijvigheid 0,2 procentpunt. Dit betekende een lichte stijging ten opzichte van het vorige kwartaal (0,1 procentpunt).

De bijdrage van de **diensten** aan de groei van het bbp verbeterde lichtjes van 1,1 procentpunt in het tweede kwartaal van 2019 naar 1,2 procentpunt in het derde kwartaal van 2019. Zoals gewoonlijk ondersteunden de diensten bijna volledig de groei van de economische bedrijvigheid in het derde kwartaal van 2019.

Ten slotte bleef de bijdrage van de **bouwnijverheid** tot de economische groei beperkt tot 0,2 procentpunt in het derde kwartaal van 2019.

Na een sterke verslechtering in het tweede kwartaal van 2019 herstelde het **ondernemersvertrouwen** zich in het derde kwartaal van 2019.

Grafiek 7. Evolutie van de industriële productie-indexen
2015 = 100.

Bron: Statbel, indexcijfers per werkdag.

Over het hele jaar 2018 steeg de productie in de **industrie zonder de bouw** met 1,1 % ten opzichte van 2017, wat een vertraging is ten opzichte van 2017 (2,9 %) door een daling van de energieproductie (-12,2 % in 2018). In het eerste kwartaal van 2019 was de productiegroei dynamischer (+3,7 % op jaarbasis) dan in het voorgaande kwartaal (+1 % in het laatste kwartaal van 2018 op jaarbasis).

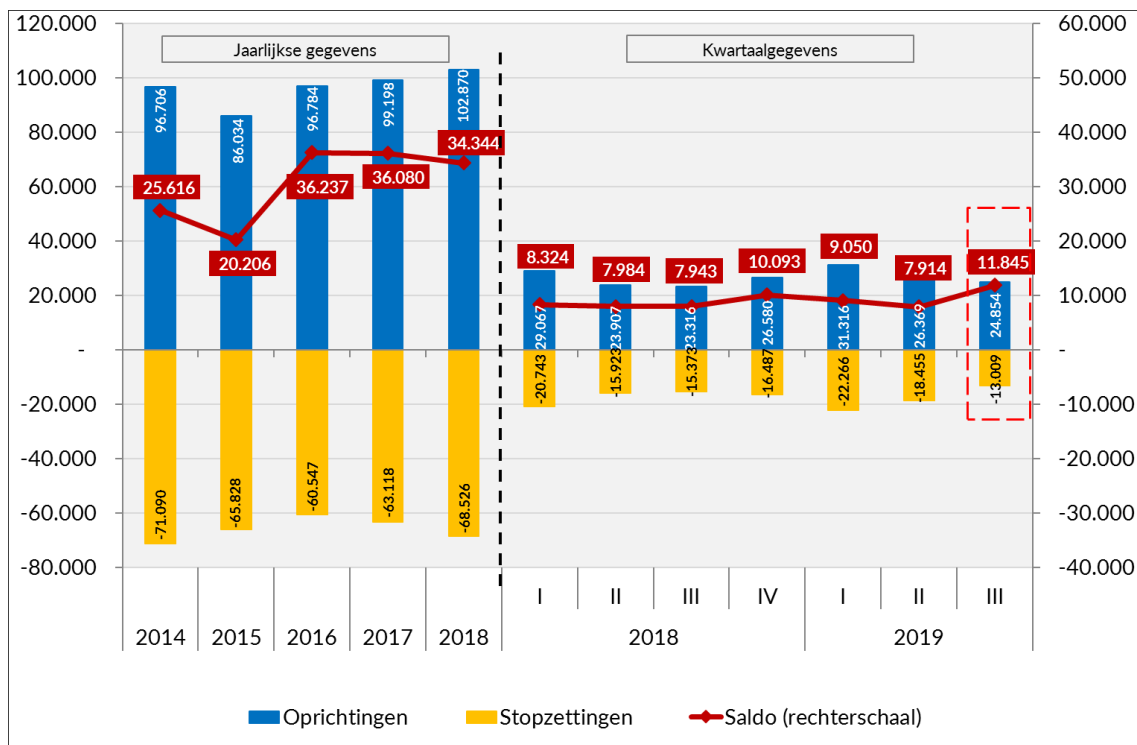
In het derde kwartaal van 2019 bleef de productiegroei in de industrie, exclusief de bouw, dynamisch (+4,3 % op jaarbasis, na 5,8 % in het vorige kwartaal).

Het tempo van de productiegroei in de **verwerkende nijverheid** is duidelijk vertraagd en is in het derde kwartaal van 2019 met 0,5 % gestegen ten opzichte van hetzelfde kwartaal van 2018.

De **productie van gas, elektriciteit, stoom en gekoelde lucht** verhoogde met 48,4 % in het derde kwartaal van 2019 in vergelijking met het derde kwartaal van 2018, wat een aanzienlijke stijging is. De verklaring hiervan kan men vinden in de normalisering van de productiecapaciteit van de Belgische nucleaire energie.

Na zeven opeenvolgende kwartalen van groei is de activiteit in de **bouwsector** ten slotte gedaald in het derde kwartaal van 2019 (-1 %, op jaarbasis).

Grafiek 8. Aantal oprichtingen en stopzettingen van ondernemingen

Bron: Statbel.

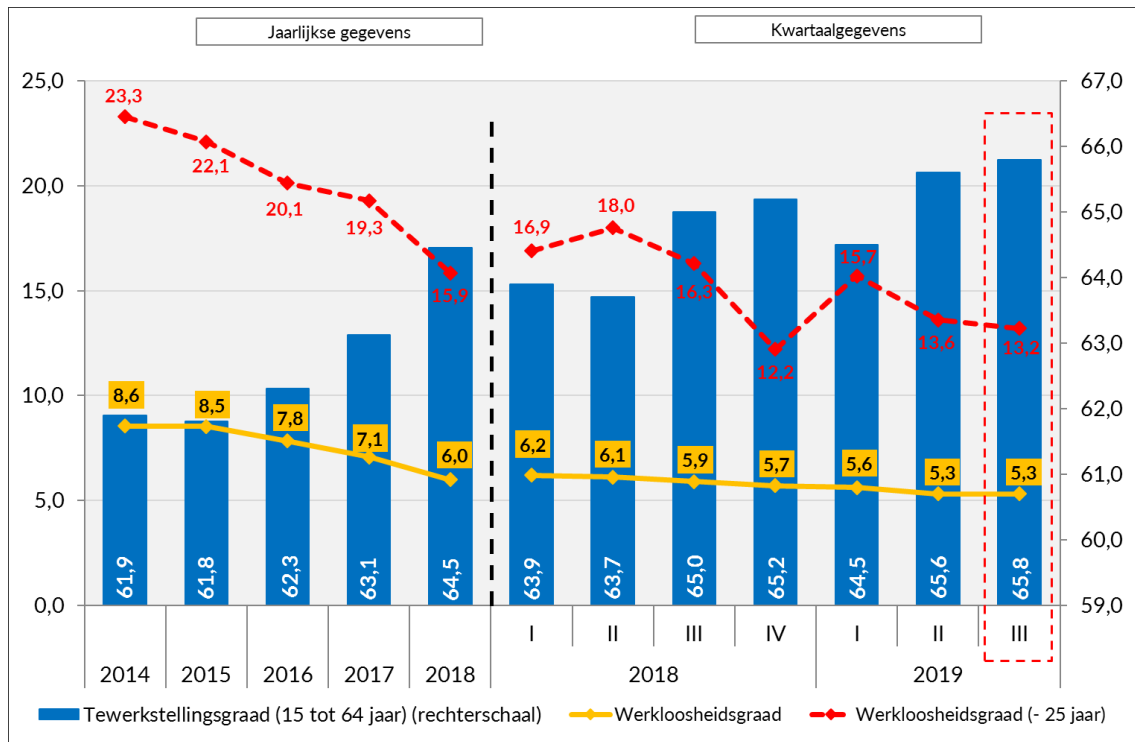
In het **derde kwartaal van 2019** werden er **24.854 nieuwe ondernemingen** opgericht, d.w.z. 1.538 ondernemingen meer dan in het tweede kwartaal van 2018.

Deze nieuwe ondernemingen bestaan voor 88,5 % uit eerste inschrijvingen (waarvan 49,8 % natuurlijke personen en 38,7 % rechtspersonen) en voor 11,5 % uit hernieuwde inschrijvingen (waarvan 9,42 % natuurlijke personen en 2,04 % rechtspersonen).

Daarentegen hebben 13.009 ondernemingen hun **activiteit stopgezet** in het derde kwartaal van 2019 (waarvan 83,4 % natuurlijke personen en 16,6 % rechtspersonen), dat is 2.364 minder dan in het derde kwartaal van 2018.

In het derde kwartaal van 2019 is het **saldo "oprichtingen-stopzettingen"** van ondernemingen positief en bedraagt dit 11.845, waarvan 32,7 % natuurlijke personen en 67,3 % rechtspersonen. Dit saldo "oprichtingen-stopzettingen" is sterk gestegen ten opzichte van het saldo van hetzelfde kwartaal van 2018 (+49,1 %).

Grafiek 9. Tewerkstellingsgraad en geharmoniseerde werkloosheidsgraad
In %.

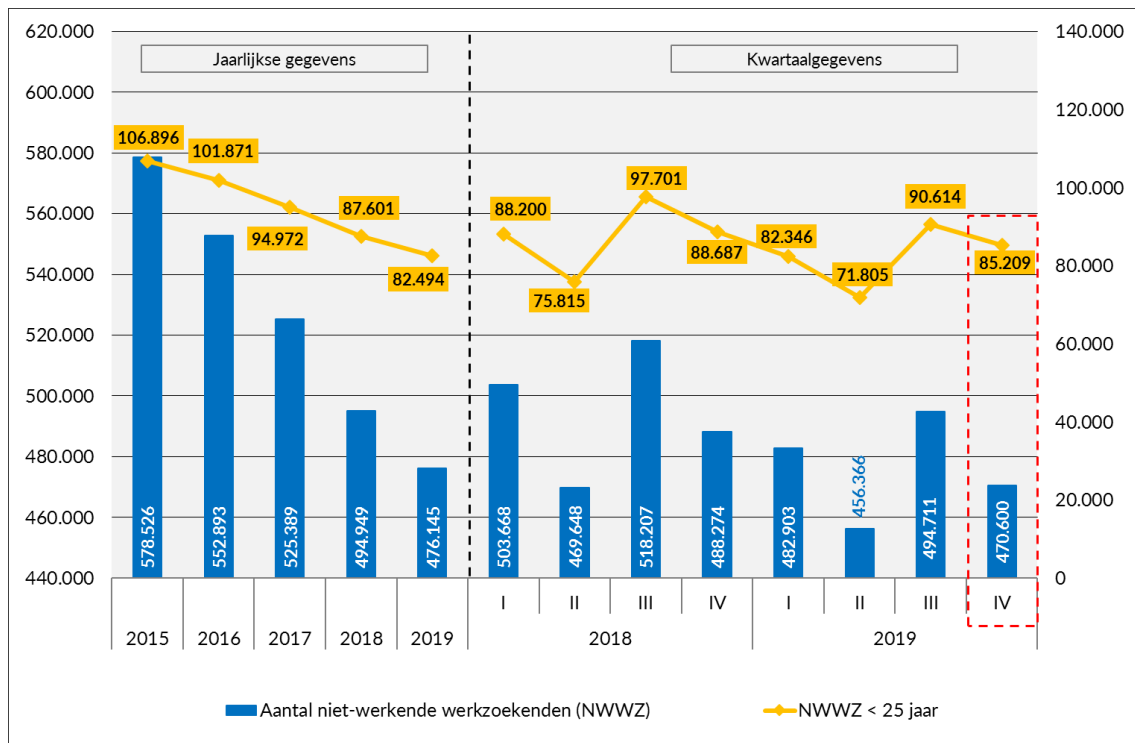
Bron: Eurostat.

2018 was een gunstig jaar op de arbeidsmarkt en deze trend heeft zich in 2019 voortgezet voor de drie opgevolgde indicatoren. **In het derde kwartaal van 2019** bedroeg de **werkzaamheidsgraad** 65,8 %, wat een stijging is met 0,2 procentpunt ten opzichte van het tweede kwartaal van 2019 en een stijging van 0,8 procentpunt ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2018.

De **werkloosheidsgraad** (brutogegevens) stabiliseerde in het derde kwartaal van 2019 op 5,3 %, wat onveranderd is in vergelijking met het vorige kwartaal maar 0,6 procentpunt lager dan in hetzelfde kwartaal van het voorgaande jaar.

Met 13,2 % kende de **werkloosheidsgraad van jongeren onder de 25 jaar** ook een daling in het derde kwartaal van 2019, namelijk met 3,1 procentpunt ten opzichte van het derde kwartaal van 2018 (16,3 %).

Grafiek 10. Aantal niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)

Bron: RVA.

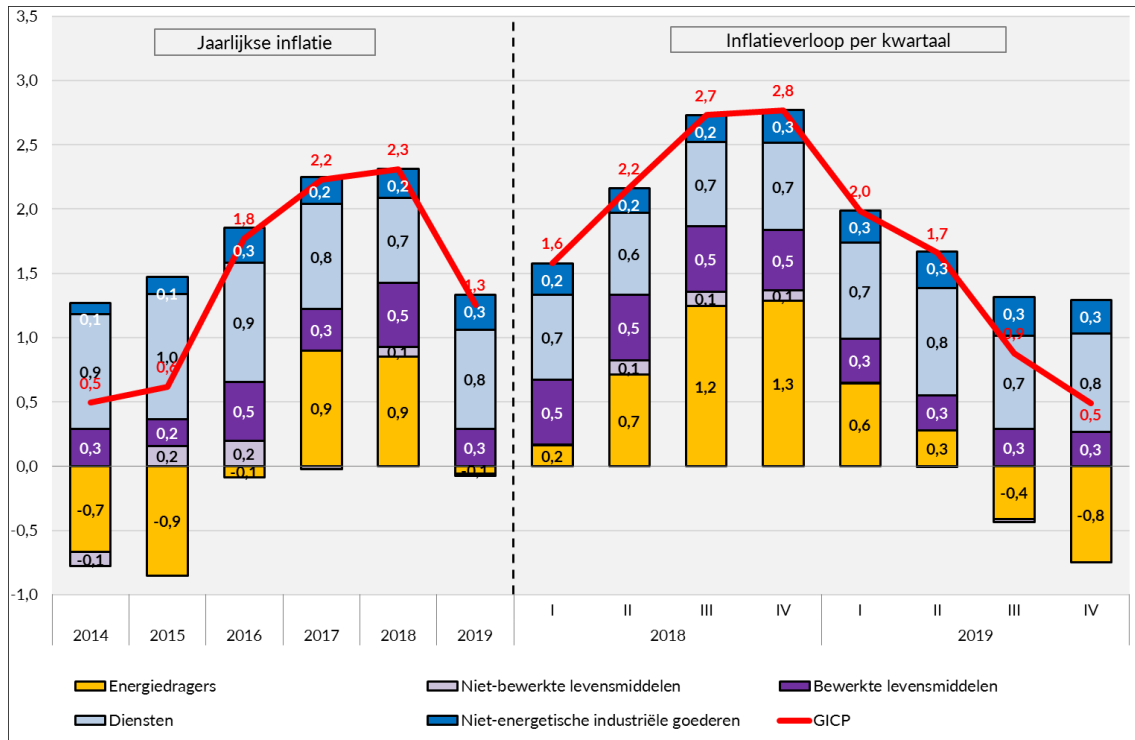
In **2019** evolueerde het aantal **niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)** gunstig ten opzichte van 2018, met een daling van 3,8 %. Hetzelfde geldt voor het aantal **NWWZ van jonger dan 25 jaar**, dat met 5,8 % daalde.

In de loop van de vier kwartalen van 2019 bleef het aantal **niet-werkende werkzoekenden (NWWZ)** steeds verder afnemen ten opzichte van het jaar ervoor. In het **vierde kwartaal van 2019** telde men 470.600 NWWZ, wat een daling is van bijna 3,6 % op jaarbasis.

Net als het aantal NWWZ daalde ook het aantal **werklozen onder de 25 jaar** in de loop van de vier kwartalen van 2019 vergeleken met het jaar ervoor. In het **vierde kwartaal van 2019** telde men 85.209 werklozen van jonger dan 25 jaar, een daling met 3,9 % ten opzichte van het voorgaande jaar.

Grafiek 11. Evolutie van de geharmoniseerde consumptieprijsindex (GICP) en bijdrage aan de inflatie van de 5 grote productgroepen

GICP in % en bijdrage in procentpunt.

Bron: Statbel.

Na een lichte versnelling van de **totale inflatie** in België, gemeten op basis van het geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijs (GICP), in 2018 ten opzichte van 2017, is deze in de loop van 2019 aanzienlijk verzwakt tot 1,3 %.

De vertraging van de inflatie in het **vierde kwartaal van 2019** vergeleken met de inflatie in het kwartaal ervoor is te verklaren door de voornaamste **energiedragers**, waarvan de inflatie weer sterk is gedaald (-7,2 %). De bijdrage van deze productengroep aan de totale inflatie was bijgevolg negatief (-0,8 procentpunt).

De prijzen van **bewerkte levensmiddelen** stegen met 1,6 % in de loop van het vierde kwartaal van 2019 (een milde vertraging ten opzichte van het kwartaal ervoor +1,7 %). Dit vertaalt zich in een bijdrage van 0,3 procentpunt aan de totale inflatie. De prijzen van **onbewerkte levensmiddelen** daalden met 1,1 % maar door hun kleine aandeel in de consumptiekorf was de bijdrage aan de totale inflatie bijna nihil.

Door het grote gewicht van **diensten** in de consumptiekorf (meer dan 40 %), trok de stijging van hun prijzen (+1,8 % in het vierde kwartaal van 2019 tegen 1,7 % in het derde kwartaal) de totale inflatie naar omhoog met 0,8 procentpunt.

De vijfde groep van producten, de **niet-energetische industriële producten**, vertoonde een lichte stijging van de inflatie in het vierde kwartaal (+1 %) en stabiliseerde zich bijna ten opzichte van het derde kwartaal (+1,1 %), waardoor de totale inflatie met 0,3 procentpunt steeg.

3. Buitenlandse handel – analyse van de handelsstromen

Tabel 1. Aandeel van de nationale uitvoer in de wereldwijde uitvoer

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
EU28	16,2%	16,7%	15,5%	15,5%	15,1%	15,8%	15,5%	15,6%	15,9%	15,8%	15,6%
Rusland	3,9%	3,3%	3,4%	3,7%	3,7%	3,6%	3,4%	2,7%	2,5%	2,8%	3,0%
VS	10,9%	11,6%	11,0%	10,6%	10,8%	10,8%	11,1%	11,8%	12,0%	11,5%	11,2%
China	12,0%	13,2%	13,6%	13,6%	14,3%	15,1%	16,0%	17,9%	17,3%	16,9%	16,8%
Japan	6,6%	6,4%	6,7%	5,9%	5,6%	4,9%	4,7%	4,9%	5,3%	5,2%	5,0%
India	1,5%	1,9%	1,9%	2,2%	2,0%	2,3%	2,2%	2,1%	2,1%	2,2%	2,2%

Bron: Eurostat.

Het aandeel van de **Europese Unie** (EU28) in de werelduitvoer is licht verslechterd **tussen 2008 en 2018**, wat in contrast staat met het groeiende belang van China. Het aandeel van de werelduitvoer van **China** steeg namelijk met meer dan een derde, van 12 % in 2008 naar 16,8 % in 2018, hoewel zijn aandeel is gedaald sinds 2016. **Rusland** volgde een omgekeerd traject, met een relatief aandeel van zijn uitvoer in de wereldwijde uitvoer, dat daalde namelijk van 3,9 % in 2008 naar 3 % in 2018. Hetzelfde geldt voor **Japan**, met een aandeel dat is gedaald van 6,6 % in 2008 tot slechts 5 % in 2018. Het aandeel van **India** is in de loop van de jaren gestegen tot 2,2 % in 2018.

Tussen 2017 en 2018 hebben de Europese Unie, de VS, China en Japan het aandeel van hun export in de werelduitvoer zien teruglopen.

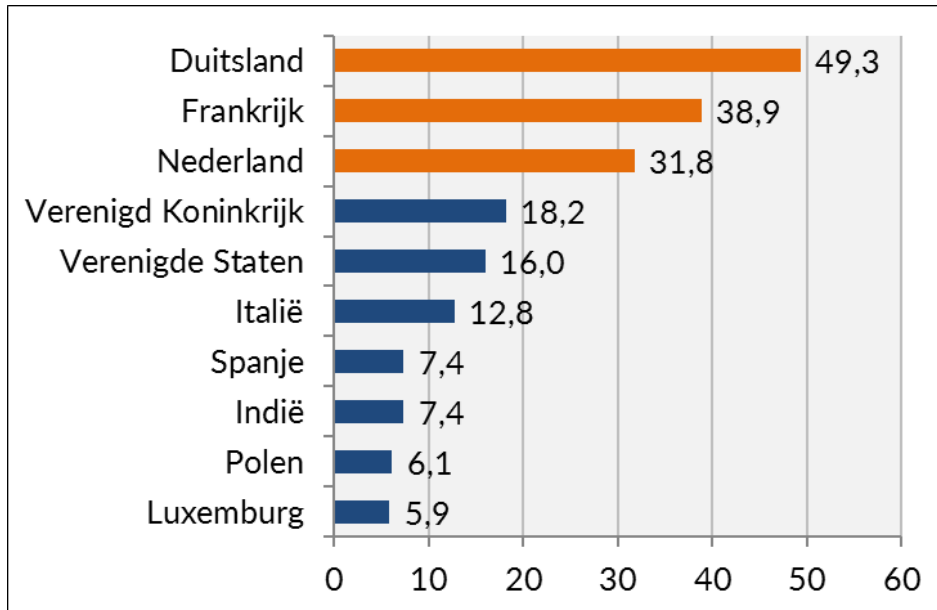
Tabel 2. Aandeel van de Belgische uitvoer van goederen naar de voornaamste geografische gebieden van de wereld

	2014	2015	2016	2017	2018
Wereld (alle entiteiten)	100%	100%	100%	100%	100%
Europese Unie	70,0%	70,6%	69,5%	70,1%	70,9%
Overige Europese landen	5,0%	4,3%	4,7%	4,7%	4,4%
<i>Rusland</i>	1,0%	0,7%	0,9%	1,0%	0,9%
Afrika	2,9%	2,8%	2,7%	2,8%	2,7%
Amerika	7,1%	8,1%	8,9%	8,1%	8,5%
<i>Verenigde Staten</i>	4,8%	5,5%	6,8%	6,2%	6,7%
Azie	12,7%	12,3%	12,8%	12,5%	11,1%
<i>China</i>	2,3%	2,0%	2,2%	2,4%	1,9%
<i>India</i>	3,4%	3,2%	3,2%	2,9%	2,7%
<i>Japan</i>	0,8%	0,8%	1,1%	1,0%	1,0%
Australië en Oceanië	0,5%	0,6%	0,6%	0,6%	0,9%
Overige	1,7%	1,3%	0,9%	1,2%	1,5%

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

De **Europese Unie** vormt de **eerste bestemming van de Belgische uitvoer van goederen**, met een aandeel van 70,9 % in 2018. Hoewel dit aandeel relatief stabiel is gebleven ten opzichte van 2014, is het in 2018 met 1 procentpunt gedaald ten gunste van Afrika (+0,6 procentpunt) en Amerika (+0,7 procentpunt) ten opzichte van 2017. Deze stabiliteit ten opzichte van 2014 wordt ook waargenomen in de handelsrelaties met de overige Europese landen en andere belangrijke geografische gebieden zoals Afrika en Australië. Terwijl het aandeel van Azië in de Belgische uitvoer van goederen in 2018 daalde ten opzichte van 2014 (-1,3 procentpunt) en het aandeel van Amerika verhoogde (+1,6 procentpunt). Het aandeel van de uitvoer naar Rusland bleef relatief stabiel, met 1 % in 2014 en 0,9 % in 2018.

Grafiek 12. Belangrijkste afzetmarkten voor de Belgische goederenuitvoer in 2018
In miljard euro.

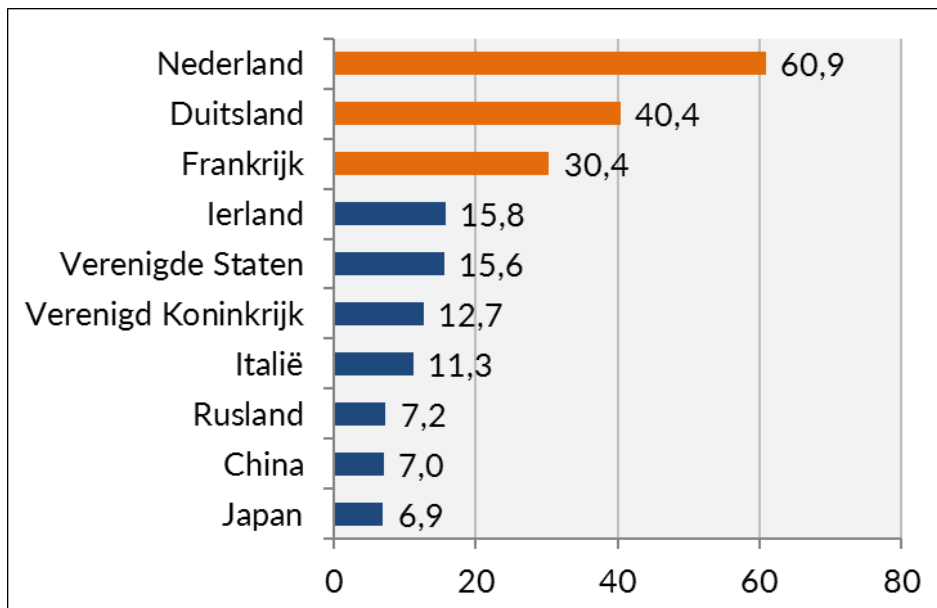
Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

In 2018 is **Duitsland** de grootste handelspartner van België voor de goederenuitvoer, met 49,3 miljard euro, gevolgd door **Frankrijk** met 38,9 miljard euro en **Nederland** met 31,8 miljard euro. Samen waren die drie landen goed voor 43,8 % van de Belgische uitvoer van goederen.

Het **Verenigd Koninkrijk** staat op de 4e plaats, met ongeveer 18,2 miljard euro aan Belgische goederen uitgevoerd naar dat land, wat 6,6 % van de totale Belgische uitvoer vertegenwoordigt.

Rusland staat op de 21e plaats met 2,3 miljard euro aan exportwaarde in 2018.

Grafiek 13. Voornaamste Belgische partners voor de goederenimport in 2018
In miljard euro.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

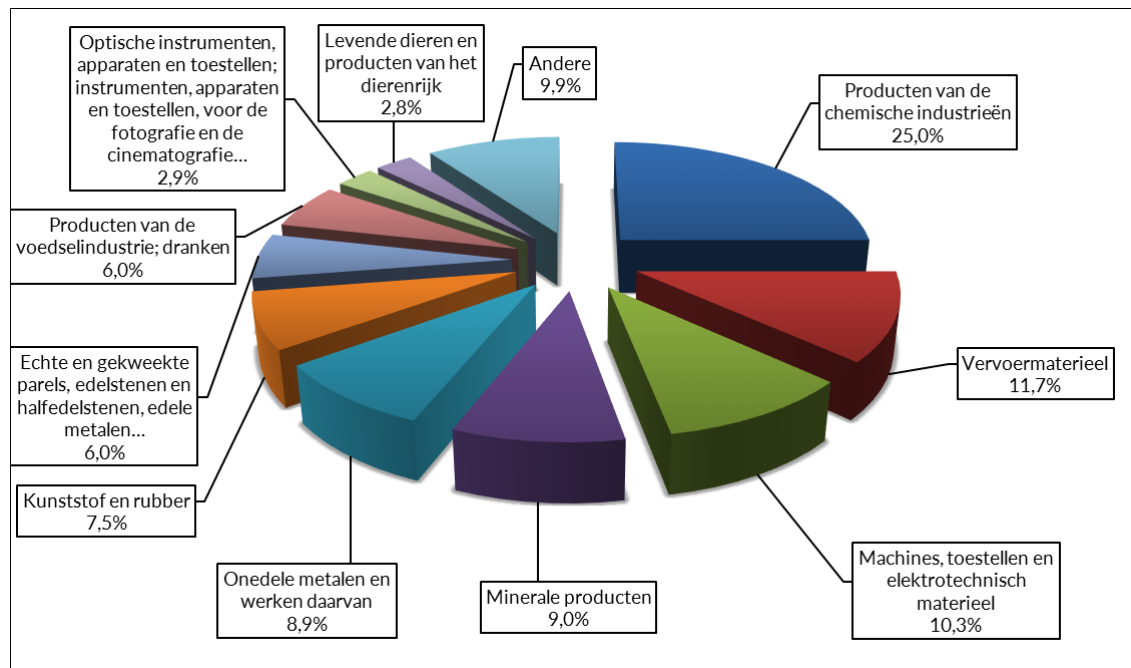
In 2018 zijn de voornaamste handelspartners van België voor de invoer van goederen dezelfde als die voor de uitvoer. De grootste leverancier van de Belgische markt is **Nederland**, met 60,9 miljard

euro, gevolgd door **Duitsland** met 40,4 miljard euro en **Frankrijk** met 30,4 miljard euro. Samen waren die landen goed voor 45,8 % van de Belgische goederenuitvoer.

Alhoewel het **Verenigd Koninkrijk** één plaats verloor ten opzichte van 2017 staat het Verenigd Koninkrijk nog steeds in de top 10 (6e plaats) van handelspartners van België voor de invoer van goederen. Het Verenigd Koninkrijk leverde in 2018 goederen aan België voor een bedrag van 12,7 miljard euro, wat 4,4 % van de Belgische goedereninvoer betekent.

Rusland staat op de 8e plaats met een geïmporteerde waarde van 7,2 miljard euro in 2018.

Grafiek 14. Uitsplitsing per sector van de Belgische goederenuitvoer in 2018

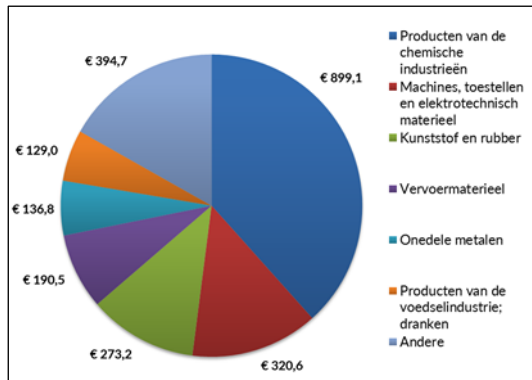

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR), nationaal concept.

In 2018 domineerden voornamelijk vier sectoren de Belgische uitvoer. Het gaat om **chemische producten** (25 %; 68,4 miljard euro), **voertuigen en vervoermaterieel** (11,7 %; 32,2 miljard euro), **machines, apparaten en werktuigen** (10,3 %; 28,3 miljard euro) en **minerale producten** (9 %; 24,7 miljard euro). Samen waren die vier sectoren goed voor meer dan de helft van de totale Belgische uitvoer.

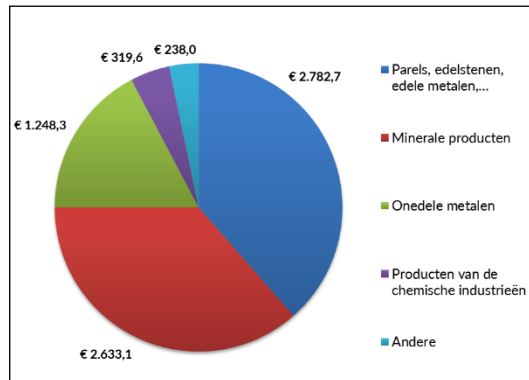
Focus: Handelsstromen tussen België en Rusland in 2018

Grafiek 15. Export naar Rusland in 2018
In miljoen euro.

Bron: NBB (nationaal concept).

Grafiek 16. Import vanuit Rusland in 2018
In miljoen euro.

Bron: NBB (nationaal concept).

De voornaamste geëxporteerde goederen naar Rusland vanuit België waren de **chemische producten**. De totale exportwaarde bedroeg 899,1 miljoen euro. Dit representeerde een aandeel van 38,4 % van de totale Belgische uitvoer naar Rusland.

Het voornaamste invoerproduct van Rusland door België in 2018 waren **parels en edelstenen**, vooral diamanten. In totaal bedroeg de invoerwaarde 2,8 miljard euro. Dit is het equivalent van 38,5 % van de totale Belgische invoer vanuit Rusland.

Machines en toestellen waren de tweede grootste categorie exportproducten naar Rusland. De totale exportwaarde bedroeg 320,6 miljoen euro, het equivalent van 13,7 % van de totale Belgische export naar Rusland.

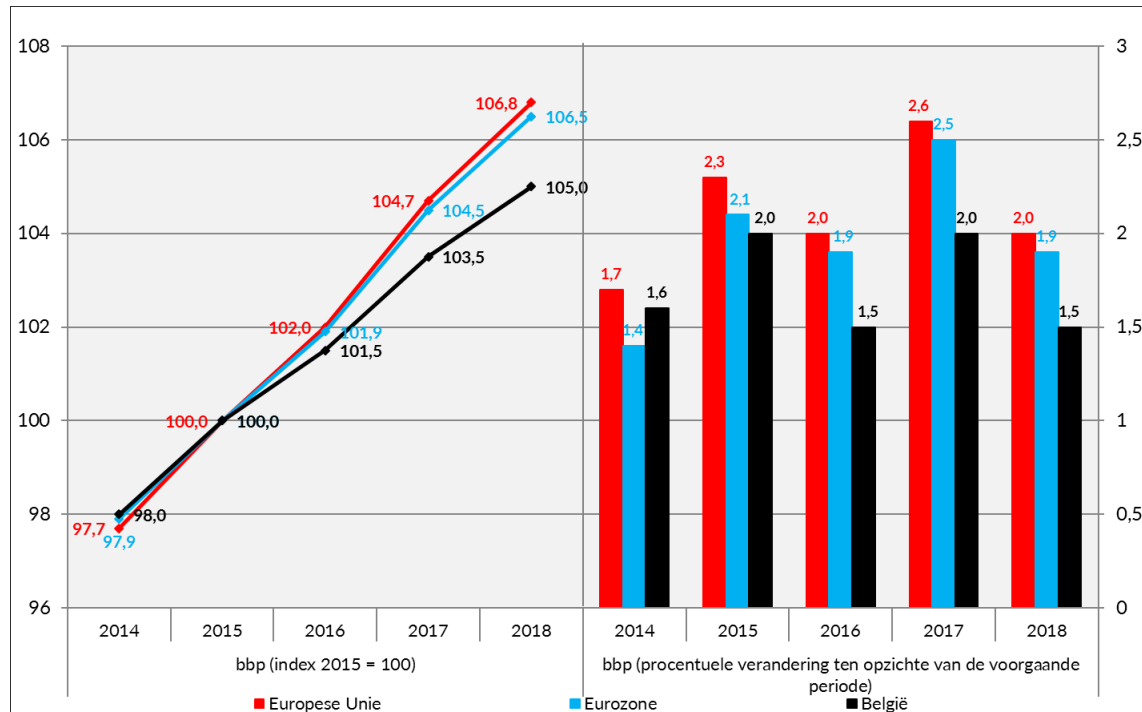
Het tweede meest geïmporteerde product vanuit Rusland door België in 2018 waren **minerale producten**. De totale invoerwaarde was 2,6 miljard euro, wat een aandeel van 36,5 % van de Belgische invoer vanuit Rusland vertegenwoordigt.

Samen representeerde de waarde van **chemische producten en machines** meer dan de helft van de totale Belgische uitvoer naar Rusland (52 %).

Tot slot vertegenwoordigt de invoer van deze twee categorieën (**parels en minerale producten**) driekwart van de Belgische invoer vanuit Rusland (75 %).

4. De positie van België vergeleken met de Europese Unie

Grafiek 17. Bbp in België, in de Europese Unie en in de eurozone

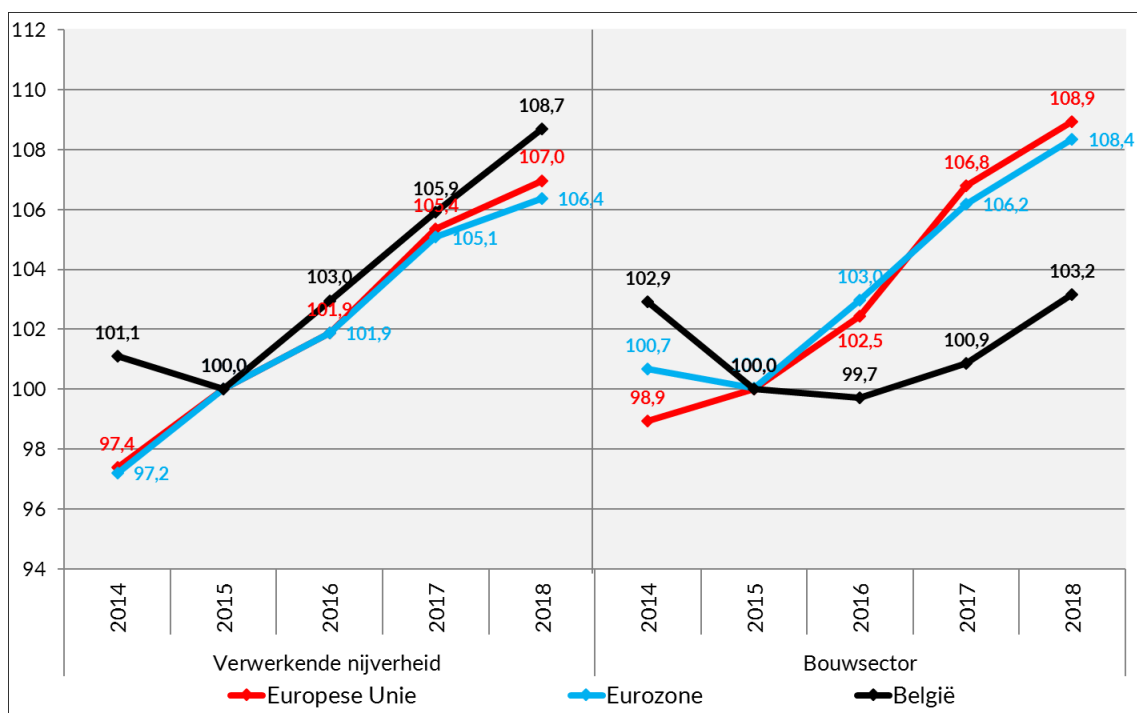

Bron: Eurostat.

Sinds 2010 neemt het **bbp** toe in België, sinds 2013 in de Europese Unie en sinds 2014 in de eurozone.

Sinds 2015 groeit het bbp **trager in België** dan in de eurozone en de Europese unie.

Grafiek 18. Productie-index in de verwerkende nijverheid en in de bouw
Index 2015 = 100.

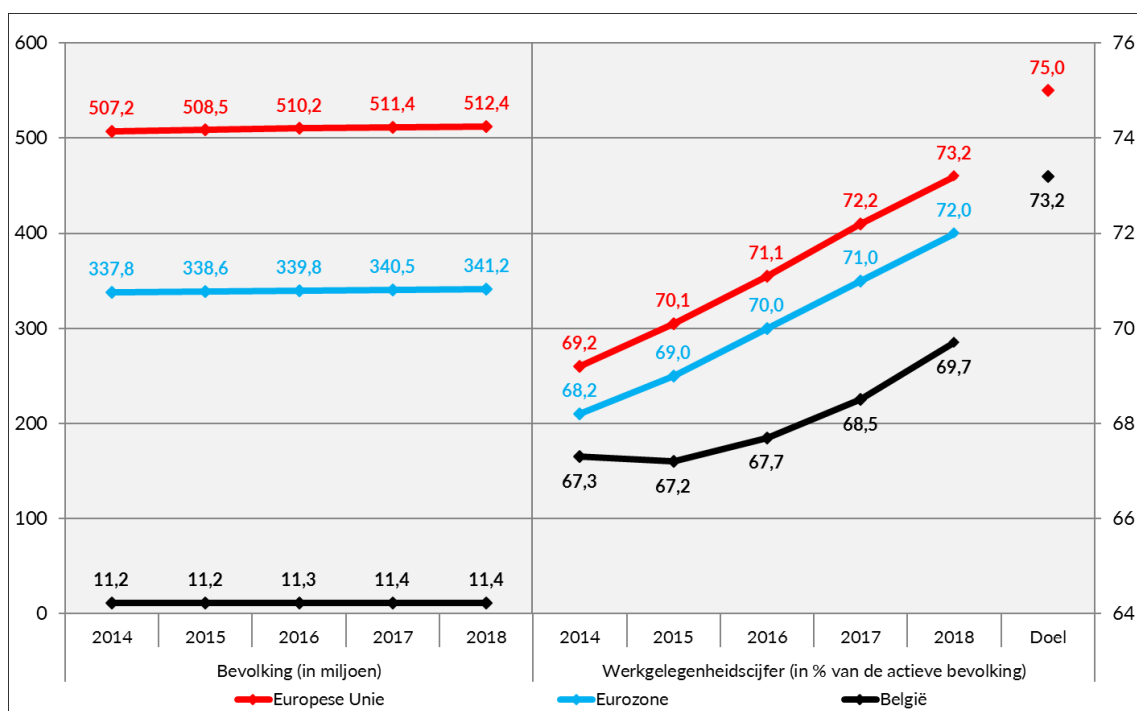

Bron: Eurostat.

De stijgende trend van de **productie** in de **verwerkende nijverheid** houdt aan, zowel in België als in de twee andere regio's, echter tegen een trager ritme dan in 2018.

In België steeg de **productie** in de **bouwsector** voor het tweede jaar op rij in 2018, na een neerwaartse trend tot 2016. De productie blijft dynamisch groeien voor de twee andere regio's.

Grafiek 19. Bevolking en tewerkstelling

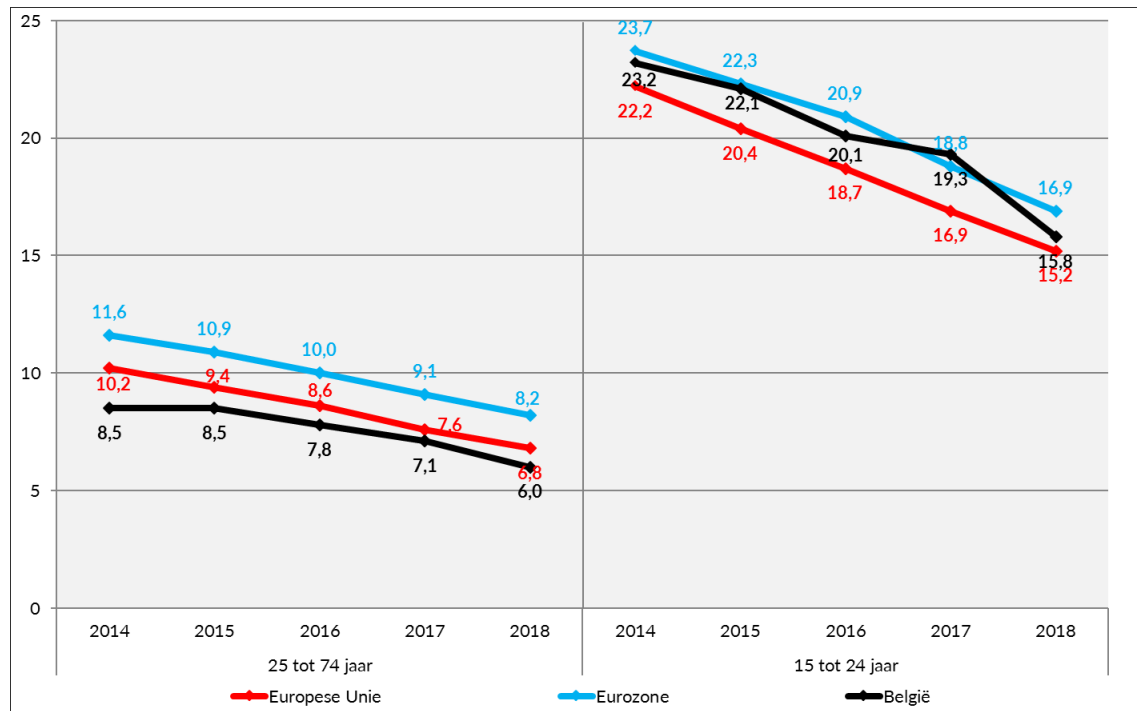

Bron: Eurostat.

Met 11,4 miljoen inwoners op 1 januari 2018 vertegenwoordigt de Belgische **bevolking** 3,3 % van de bevolking van de eurozone (341,2 miljoen inwoners) en 2,2 % van die van de Europese Unie (512,4 miljoen inwoners).

Met een **tewerkstellingsgraad** van 69,7 % in 2018 ligt België dicht bij de gemiddelde cijfers die opgetekend worden in de eurozone (72 %) en in de Europese Unie (73,2 %).

Grafiek 20. Werkloosheidsgraad

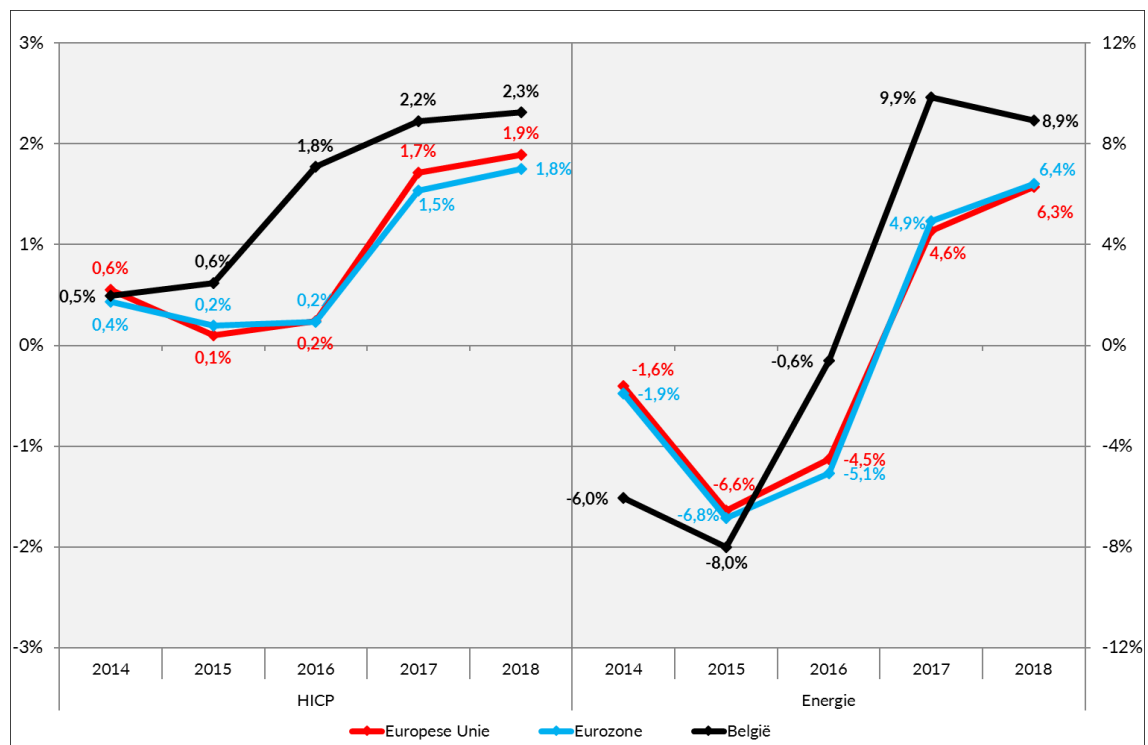
Bron: Eurostat.

In 2018 bleef de **werkloosheidsgraad van de 25-74-jarigen** dalen, en bereikte hij zijn laagste niveau van de beschouwde periode. Dat geldt ook voor het eurogebied en voor de Europese Unie, maar de daling was meer uitgesproken in België en begon later dan in de twee andere regio's. In vergelijking met 2017 daalde de werkloosheidsgraad in België met 1,1 procentpunt, tegenover 0,9 procentpunt in het eurogebied en 0,8 procentpunt in de Europese Unie.

De neerwaartse trend in de **werkloosheidsgraad van jongeren (15-24 jaar)** die in 2014 was ingezet, zet zich ook in 2018 voort. De werkloosheidsgraad van de jongeren in België is gedaald met 3,5 procentpunt t.o.v. 2017, tegenover een daling met 1,9 procentpunt in het eurogebied en 1,6 procentpunt in de Europese Unie. De jeugdwerkloosheid in België is al enkele jaren hoger dan in de Europese Unie, maar lager dan in de eurozone, met uitzondering van 2017.

In 2018 wordt het verschil in dit percentage tussen België en de Europese Unie kleiner. Het verschil in percentage tussen België en de eurozone wordt echter groter.

Grafiek 21. Inflatie

Bron: Eurostat.

De **inflatie** nam in België sinds een aantal jaren sneller toe dan bij zijn voornaamste buurlanden en handelspartners (Frankrijk, Duitsland en Nederland) en in de eurozone.

Er is sinds 2016 een groeiende kloof op het vlak van **energieprijzen** tussen België en de eurozone, hoewel deze in 2018 iets kleiner is geworden.

5. Macro-economische vooruitzichten

Tabel 3. Bbp-groeivooruitzichten in de internationale omgeving

In %.

Internationale omgeving	2018	2019 (r)	2020 (r)	2021 (r)
Wereld	3,6	2,9	3,3	3,4
Verenigde Staten	2,9	2,3	2,0	1,7
China	6,6	6,1	6,0	5,8
Eurozone	1,9	1,2	1,3	1,4
Duitsland	1,5	0,5	1,1	1,4
Frankrijk	1,7	1,3	1,3	1,3
Nederland	2,6	1,7	1,3	1,3
Verenigd Koninkrijk	1,3	1,3	1,4	1,5
Rusland	2,3	1,1	1,9	2,0

(r) = raming.

Bron: IMF ([World Economic Outlook](#), Januari 2020), EC ([European Economic Forecast](#), herfst 2019).

Tabel 4. Economische groeivooruitzichten in België

In %, tenzij anders vermeld.

België	2018	2019 (r)	2020 (r)	2021 (r)
bbp	1,5	1,1	1,0	1,0
Finale consumptiebestedingen van huishoudens en IZW's	1,5	1,0	1,2	1,3
Finale consumptiebestedingen van de overheid	0,9	1,2	1,2	1,2
Bruto vaste kapitaalvorming	4,0	3,4	1,7	1,6
Netto-uitvoer (goederen en diensten) (bijdrage tot de groei, in procentpunt)	-0,7	0,0	-0,3	-0,3
Totale inflatie (ICP)	2,1	1,4	1,2	

(r) = raming.

Bron: EC ([European Economic Forecast](#), herfst 2019), INR.